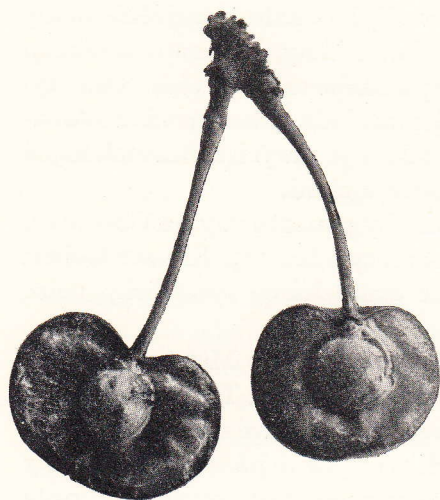

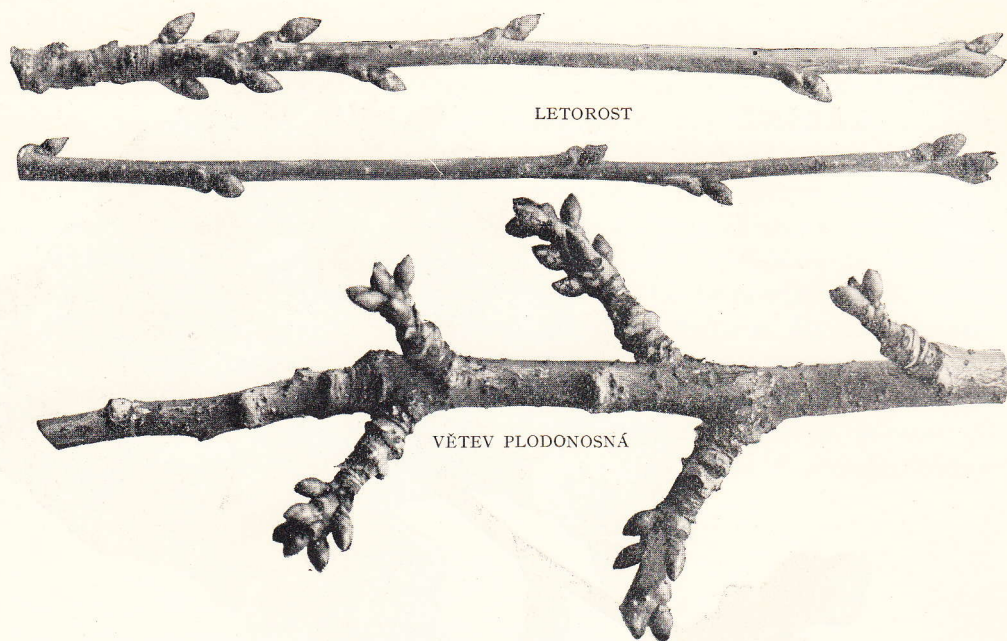
Jan Říha ČESKÉ OVOCE

TŘEŠNĚ

Čís. 22.

GOBETOVA – *Grosser Gobet* – *Gross-Gobet*

GOBETOVA

AMARELKA

Také o této krásné Amarelce neví se nic jistého, kde vzrostla neb odkud k nám byla přinesena; jest jen domněnka, že vznikla někde ve Francii, kde nalezla největší obliby a nejvíce jest pěstována. Jest z těch, které již po staletí jsou známy, jak tomu nasvědčují nejstarší spisy. U nás bývala jindy více rozšířena; nebylo panského sadu ani větší třešňovky, kde by se byl nenalézal aspoň nějaký strom. Byla sice a jest až dodnes zaměňována s Amarelkou velkou skleněnou (Doppelte Glas-Kirsche), která taktéž ve starých zahradách hojně se nalézá, liší se však od Gobetovy delšími stopkami a ostřejší chutí.

V soupise děkana Rösslera se nalézají tři odrůdy, které by poukazovaly na Gobetovu, a to čís. 128, Coularde, čís. 174, Glaskirsche von Montmorency a čís. 179, Kleiner Gobet; jsou to vesměs jména, která se i Gobetově přikládají, že však scházejí vysvětlivky, nelze zjistiti totožnosti.

U nás zdomácněla úplně a daří se jí všude, kde vůbec rostou třešně. Místem jí pro velikou plodnost velice chválí, s jiných stran jdou stesky, že málo plodí. Tím jest asi vinna podložka. Na ptáčnicích roste velice bujně a vzrůstá ve statné, zdravé stromy, trvá však dlouho, než začne ploditi, až když odroste; na višni plodí dříve, často již ve školce, stromy však tak dlouho nevydrží a brzo se vysílí, na mahalebce se protivy ty vyrovnávají, roste na ní dobře, začíná ploditi brzo a hojně. Také i půda bývá příčinou těch stesků. V živných půdách nikdy tak brzo neplodí jako v hubenějších, zato však stromy jsou v nich pevnější a dosahují vyššího věku.

K pěstování volně rostoucích krsků, k čemuž se hodí velice dobře, má se používati výhradně mahalebky.

Stromy zůstávají až do vysokého stáří zcela svěží, klejotokem zřídka trpívají, nejvíce ještě po kruté zimě.

V době květu zmrzá jako jiná, zato plody v deštivém počasí zřídka pukají, leda jsou-li přezrálé. Plody jsou velice hledány nejen pro kuchyňské účely, nýbrž hlavně k nakládání a výrobě šťav, a jsou závody na zpracování ovoce, které právě jen tuto odrůdu

nejvíce cení a hledají; na trhu jest velice vábivá a v obchodě velice vážena. K obchodním účelům nesmí se však nechati úplně dozráti. K jídlu jest poněkud ostrá, přece však daleko lahodnější, než obyčejné višně.

Mladé stromy rostou velice bujně, rozvětvují se hojně v mohutné koruny, větve trčí do výše, aby se později rozložily a až sklonily, takže staré stromy mají svislé koruny.

Letorosty, majíce ráz letorostů skleňovek, narůstají silné a dlouhé, rovné, později, když vzrůst se zmírní, mnohem slabší, ke konci jsou jen málo slabší, slunečná strana bývá tmavěji hnědá než zastíněná, jež bývá jen světle nahnědlá, bledší strana bývá pokryta téměř celá, tmavší jen sem tam, skvrnitě, tenkou, odlupující se stříbřitou, po délce narthanou blanou; žlutavé, mírně vyvstalé tečky jsou řídce roztroušeny po celém letorostu.

Dlouze vejčítá oka jsou ostřeji zakončena, u spodu letorostu málo, dále ke konci více odstálá, mají šupiny světlohnědé a jsou na patkách dosti vysokých, úzkých s postranními, mohutnějšími, ale krátkými žebérky; často se mění oka v květní poupata; tato jsou krátce vejčítá, tupě zakončena, mají hnědé, jemně svraskalé šupiny a jsou u spodu letorostu a shluklá v hroznovité růžice. (Viz obraz.)

Rašící lístky jsou zelené a přihnědlé jen po špičkách; po dokončeném vývoji jsou více podobny třešňovým než višňovým, jsou však více tupé a tmavěji zelené, as 117 mm dlouhé, 50 mm široké, při bujném vzrůstu větší, eliptické, s dlouhou úzkou špičkou, kraj mají dvojmo až trojmo hruběji pilovitě zoubkovaný, zoubky končí se vesměs ostrými, malinkými hroty; řapíky mají as 25 mm dlouhé, zarudlé, žlázy na nich malé, hned pod čepelí listu, někdy jen po jedné, také i úplně scházejí.

Příplodní listy jsou zcela malé, krátce špičaté a mají drobněji zoubkovaný kraj.

Kvete ve velkých, hustých chomáčích, vždy velice hojně; poupata jsou v rozpuku bílá a mají zelené kalíšky; nádherné, velké, až 37 mm široké květy jsou miskovité a sestaveny z okrouhlých plátků. (Viz obraz.)

Připojený barevný obraz, zhotovený podle větve z Chlumce n. Cidl., dostatečně znázorňuje velikost, tvar i barvu plodu. Velikost plodu nebývá stejná s každého stromu, s některého váží 10 kusů 60 g, s jiného až 80 g, vysoké bývají as 19 mm, široké 25 × 23 mm, jsou tak zploštělé, že stojí na temeni, se stran jsou zcela málo stlačeny, takže příčný průřez jeví se kruhem, stlačeným po jedné straně více, než po druhé. Po více stlačené straně se táhne někdy sotva zřetelná, jednotlivě i prohloubená čára od stopky až na stlačené téměř, kde se končí v maličké jamce rzivou jízvou.

Silné, zelené, 25—35 mm dlouhé stopky vězí v hlubokých, širších jamkách a připojují se v nestejném počtu na kostrbaté, krátké, přece však třešňových delší pastopy.

Slupka jest jako skleněná a průhledná, že tkáň dužniny zřetelně prosvítá, jest tmavě červená, na slunečné straně až tmavě rudá a řidčeji poseta velice jemnými, jen pod sklem zřetelnými tečkami.

Měkká, jemná dužnina jest bledě barvivou šťavou přeplněna, chuť její dobrá, beze slupky přisládle ostře nakyslá, slupka samotná ostře kyselá a přitřpklá. Čím déle zůstane na stromě, tím jest lahodnější. Černý obraz znázorňuje na stopkách pevně držící pecky.

Uzrává současně s Ostheimskou višní, mezi 10.—15. červencem, arcit rozhoduje tu počasí a vydrží na stromech, aniž pukala, velmi dlouho, takže konečně až zhnědne.

Bláha o ní píše: Jest z největších Amarelek. Strom bývá často zcela plody obalen, uzrává v červenci. Strom roste bujně a jest záhy úrodný.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji chovají ji pod jménem Veliký Gobet čís. 90 a doporučují ji k množení.

Popisy její nalézáme: „Handbuch der Obstkunde“ čís. 109, Truchsess str. 634, Grosser Gobet, Leroy „Dictionnaire de Pomologie“ čís. 118 Montmorency à Courte Queue (C. de), E. Jankowski „Sad i ogród owocowy“ str. 381, Szklanka.

Také se jí přikládají jména: Velká Amrhele, Allergrösste Amarelle, Belle de Soissons

Bourguignière (C. de la), Cinq Pouces de Tour à Court Queue, Confire (C. à), Coularde, Coularde à Courte Queue, Courte Queue (C. à), Courte-Queue d'Angleterre, Courte Queue de Provence (C. à), Double Volgers, English Weichsel, Excellente, Flemish, Flemish Cherry, Flemish Montmorency, Glimmert, Gobet, Gobet à Courte Queue, Gobet à Courte Queue de Provence, Gobet mit kurzem Stiele, Grande Glimmert, Grande Zélandoise, Griotte von Montmorency, Gros-Fruit, Gros Gobet à Courte Queue, Gros Gobet de Montmorency, Grosse Amarelle, Grosse Comune, Grosse-Griotte de Montmorency, Grosse Montmorency mit kurzem Stiele, Guldemons, Guldemons-Kers, Guldewagens-Kers, Kaiser Amarelle, Kent (C. de), Kentish, Kentische Kirsche, Kirsche von Montmorency, Kurzstielige Amarelle, Montmorency (C. de), Montmorency à Gros Fruit, Montreux à Courte Queue, Portugaise à Courte Queue, Provence (C. de), Prusse (C. de), Reine (C. de la), Roi de Prusse, Rose Noble, Schimmelpfennigs-Kers, Soissons (C. de), Spanische Weichsel, Weichsel mit ganz kurzem Stiele, Yellow Ramonde, Zélandoise, Amarella Gobeta.

GOBETOVA – *Grosser Gobet.* – *Gros-Gobet.*